

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: Vidéken: Egy óra. 1 kor. Egy óra 1 kor. 50 fill. Negyedévre 3 " Negyedévre 4 " 50 "		Felelős szerkesztő: Dr. HEGEDŰS LORÁNT. Kiadók és laptulajdonosok: HOFFMANN és KRONOVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECZEN, Piacz-utca 49. szám.

A hiénák.

Debrecen, december 7.

Csak higgadtan, mélyen tisztelt rágalma-zók, becsületorvvadászok és közéleti pecérek. A vajda hazaérkezett; nem izgatott s nem izgatható, mert mélységes becsületessége a könnyelműséggel határos jószivisége frissen tartja adomás lelkének derüjét. Ha politikus volna csupán: nem látná meg a csejt, amelyet magánbosszu vet eléje. De ő elsőrendű kriminalista is, kutató elméje nem vesz el a csejtvetés labirintusaiban. Iróember is, aki bon-togatni tudja a gyűlöletnek zajló állapotát s aki mint politikus, épp úgy mint ügyvéd s tán mint író is látta bolhák ugrándozását a saját személye körül.

Mért izgulna Eötvös Károly azon, hogy most kegyeletes pénzekből olvasztott fekete festékekkel iparkodnak ősz fejéhez? Hiszen megállott ő már néhány olyan repülő vádat, amelynek menetessége nagyobb volt a Bleriot monoplánjénál. A tisztaeszlári pör idején olyan tanu, aminő Verhovay Gyula volt, állította, hogy a pör vádlottjainak vezető védőjét milliókkal vesztegette meg a Kagal címen szervezett nemzetközi bünszövetség. Állított róla, sőt meg is iratott, hogy az egyházpolitikai javaslatok buzogányos védel-méért Wekerle neki ajándékozta a deliblati

sivatagot, amely egykoru klerikális földbecs-lők szerint szintén megért egy milliót. E ket-tős becslés alapján könnyű kiszámítani, hogy Eötvös Károly magánvagyonra, a közbeeső átmeneti gyanúsítások fiadzása révén ma már megközelíti a Rothschild vagyonát. Szegény öreg, aki millióit „Abbázia“-i pikkolókra vesztegette és portorikói 7 filléres szivarokra, a minőket szivni szokott.

Eötvös vagyona milliárdos gyűjtőinek megnyugtatására: az a kegyeletpénz, amely barátoktól Eötvös Károlynak adatott, senki el-számolást nem kért. Érezte mindenki, hogy a nyilvános elszámolás nem illenék a titokhoz, amelyet a nemzet kegyelete megbolygatni nem kíván. De a számadásokat, amelyekről rendszeren kiállított nyugta van, több olyan elő-kelelőség ismeri, akik résztvettek az ország kormányzásában, s akik tudnak arról is, hogy a gyűjtésből beszerzett összegben tul meny-nyit előlegezett Eötvös Károly törpe magán-vagyonából.

Eötvös Károly megmondja, hogy a pénzt Kossuth Lajos könyvtárának megvásárlására kellett gyűjteni. De a sirgyalázók bizonyára nem elégszenek meg ezzel a felvilágosítással, hanem tovább üvöltik rágalmaikat és elszá-molást követelnek, hogy mire kellett Kossuth Lajosnak a pénz? Melyik péknek, mészáros-nak, háziurnak, uzsorásnak, a szent aggas-tyán, melyik hozzátartozója mit kapott? Ki a piacra mindazzal a becsületes, de kinos in-

timitással, amit titkol a legszegényebb ember is, ha önérzetes!

És cselekszik ezt a legnagyobb magyar-ral, akit hátán hordott ez a föld, teszik ezt ti-zenhét esztendővel a halála után, amikor a szem- és fültanuk javarésze már nem él és aki él, az sem emlékezik pontosan. Azóta száz szobrot emelt neki a magyar nép imá-data, amivé a tizenhét év alatt a szeretet és tisztelet tisztult és most jönnek a magyar dí-csőség pribékjei, a Kossuth emlékért rajongó szivekbe mártják mérgezett töreiket. Egyet-len magyar nevet tanult meg az egész mű-velt világ, egyetlen névben látta megtestesít-ve Európa és Amerika a magyar zsenialitást, invenciót, szónoki készséget, nagy koncep-ciót és most jönnek ezek a gyászlegények, hogy e névben gyökerező hitelünköt meg-raboljanak bennünket.

Lehetetlen, hogy a magyar nép haragja és utálatja el ne seperje ezt a akciót és a moz-gatóit. Mi lenne sorsuk, ha olaszok lennének és Garibaldi nevét szennyneznék be? ha an-golok és a fülig eladósodott, koldusszegényen meghalt Pitt Vilmost gyaláznák? ha németek és Bismarkot pellengéreznék ki!? Lehetetlen, hogy azért, mert magyarok, el ne vegyék méltó büntetésüket. Nemzeti öntudat tekinte-tében, sajnós, nem vagyunk olyan rátartósak, mint a nyugati népek, de annyi energia talán még maradt bennünk, hogy ne tűrjük Kos-suth Lajos nevének meggyalázását.

A bálványember.

Irta: Ujvári Péter.

Alázatos, mély hódolással keresték a fe-kete asszonyszemek Szitányi tekintetét.

Az ember sóhajtott. Fájt neki ez a tek-intet, amely csöndes magamegalázással ereszkedett a szemébe. Az ő szeme hirtelen, vad belezuhanásokat vágyott ezektől az asz-szonynézésekből, perzselő belemérüléseket. És ezek a tekintetek szeliden, megfontolt imádással kusztak feléje, bünséjtetlenül. — Márialobogónézésekkel, mint egy processzió Gyiklolta ez a rajongó imádás, amely oltár-lépcsőket tolt alája és arra kényszerítette, hogy oszlopos szentek magasságában álljon társtalanul.

— Éhes vagyok — szakította meg Szi-tányi a templomi csöndet. — Nem volt éhes, de valami földszagu, emberi hazugsággal akarta megtörni a jámbor varázslatot.

Elza ételt tett elébe, olyan ünnepélye-sen, mintha áldozna.

Szitányi fölugrott. Ordítani tudott volna türelmetlenségében. Ideges borzongás futotta meg testét, mintha hangyák nyüzsögtek vol-na a bőre alatt.

— Nem izlik? — kérdezte Elza bátor-talanul.

— Nem merek hozzányulni — felelt Szi-tányi igazi mártíromsággal, — ha ilyen ün-nepélyesen elibém tálalja.

Elza tágra nyitott szemmel nézte. Nem értette.

— De igazán, Elza — folytatta Szitányi — ez fölösleges. Meg sem érdemlem. Mire való ez az örökös ünnepélyesség. Szeret-ném, ha egyszer — hogy is mondjam csak — közönségesebb lennél.

Az asszony a fejét rázta.

— Te nem vagy közönséges ember.

Az asszonyi szívnek nehéz selyempalást ján ezek a fehértüzi szavak voltak a drága-kövek. Akkor borította rá Elza, mikor meg-jelent a könyve és híres ember lett. Elza szemében emberfölöttivé nőtt a nagysága.

— Ugyan kérlek — türelmetlenkedett az ember.

— Ne, ne! — rimánkodott Elza és ösz-szekulcsolta a kezét. — Tudom, mit akarsz mondani; hallgass, kérlek. Én így szeretlek. Így, amilyenek én látlak.

— Akit te látsz bennem, az nem én va-gyok. Az egy idegen, akit belémképzelél. A te szent hűséged hűtlenség irántam, az igazi iránt.

Elza a füleire tapasztotta kezecekeit.

— Sándor, az istenre kérlek, hallgass. Ne mondj ilyeneket.

— De hiszen ez az igazság.

— Nem ez az igazság. Nagy, nagy sze-rencsétlenség lenne, ha ez volna az igazság. Mert én így szeretlek. Magadban, nem bá-nom, akármint gondolhatsz magadról, csak en-gem ne akarj hitemtől megfosztani.

— És ha egyszer mégis elmulik ez a káprázat?

— Nem fog elmulni, mert te igazán nagy ember vagy.

— De ha mégis elmulik, akkor nem fogsz szeretni?

Elza nem felelt, csak összerázkódott.

Szitányi sokáig hallgatott, aztán fogta a kalapját és elment. A szive tele volt keserű-séggel. Azt hitte, az utcán megkönnyebbül, de itt is üldözte az elviselhetetlen nagyság érzése. Undorítóan ágaskodó vonalakban emelkedtek előtte a tornyos bérpaloták, a szobrok, templomok. Ahová nézett, minde-nütt természetes nagyságukban kinőtt ará-nyok bántották. Tátott torokkal nyújtózkod-tott a sárkánytestű utca és hosszú sorban ál-lottak a lámpaoszlopok, az éjszaka egyszem-mű ciklopszai. Néha kinyújtották izzóvégű aranyvilláikat és behánytak egy pár embert a sárkánytorokba.

— Ezeknek jó — gondolta Szitányi — kicsinyek, senkik és észrevétlenül zuhanhat-nak bele a semmibe. Amíg lehetett, ettek és szeretkeztek és igénytelenül éltek porszem-hivatásukban. Hust éreztek a bőrük alatt és a dicsőség egyszer se tapasztotta nyirkos száját a bőrükhöz, hogy fölfújja, mint az üres hólyagot.

Hogy gyűlölte ezt a dicsőséget, ezt a rá-hazudott nagyságot, amely mindenütt rále-sekedett, mindenütt megkémlelte és amikor legtöbbször látták, rávetette magát és hóhé-rkezekkel kinyújtotta testét, hogy megropog-

A czukorka gyár karácsonyi vásárja tizedikén nyílik meg a Főtéren a Tisza-házban.

Az indemnitás vitája vége felé közeledik.

A képviselőház ülése.

A képviselőház mai ülésén folytatták az indemnitási vitát. A szónokok fogvatékán vannak s valószínű, hogy egy-két nap alatt véget ér az indemnitás vitája.

Csütörtökön a Ház az ünnepre tekintettel nem tart ülést. Az indemnitási vita befejezése után a szerb kereskedelmi szerződés kerül tárgyalás alá s csak azután kerül napirendre a bankjavaslat.

Tisza István gróf betegsége után ma jelent meg először a Házban Holló Lajos beszéde alatt, felkötött karral s hivei zajosan megénekeztek.

Részletes tudósításunk a következő:

Kabos Ferenc alelnök negyed 11 órakor megnyitja az ülést. A jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése után az elnök több kérdést mutat be. A kérvény a bizottsághoz utaltatott ki. Jelenti továbbá, hogy az interpellációkra fél kettőkor térnek át. Következik az indemnitási törvényjavaslat tárgyalása.

Vegyes felvágott.

Kovácsy Kálmán szólal fel elsőnek, kijelenti, hogy pártja, mint kisebbség kötelességének tartja a kormányt nemzeti munkára kényszeríteni. A kormány csak élvezi a mai hatalmat és nem használja fel komoly munkára. Rátér aztán a néppárt azon vádjaira, melyekkel őt illették. Nem vagyok szabadkőműves — mondja — és nem is tisztázni akarom magam, de azt hiszem mindenkinek joga van a saját hitvallását hirdetni. Minden vallást tisztelnék és szépek tartok. Kijelenti, hogy még a polgári házasság törvényjavaslatának revíziójával is hajlandó segíteni a néppártnak. Veszedelemnek tartja, ha a nemzetet vallás szerint tagoljuk. A nemzetiségi kérdéssel foglalkozik és helyesli Tisza István gróf multkori beszédét, amelyben azt mondja, hogy csak egy párt van Magyarországon és ez a magyar párt. A nemzeti kérdések megoldásánál ajánlja, hogy a nemzetiségi vidékeken a magyar nyelv tanítását kötelezővé kell tenni és ha ellenállásra találunk a legmesszebbmenő erőszakot kell alkalmazni. Az állami közigazgatással foglalkozik és azt mondja, hogy nem szabad megengedni, hogy a bizottságban nemzetiségi legyenek többségben. A vármegyei tisztviselők státusren-

dezését kívánja és tiltakozik azoknak kertes-szolgálatokra való felhasználását. Az indemnitást nem szavazza meg.

Csuha István azzal kezdi beszédét, hogy a mostani kormánypárt a régi kormánypártnak egyenes leszármazottja és ezért nem is viselkedhet vele szemben bizalommal. Lukács László pénzügyminiszter pénzügyi politikájával foglalkozik és azt mondja, hogy az indemnitási törvényjavaslatnál nem vette figyelembe a trónbeszédet. Az indemnitást nem fogadja el.

A fiúmei kérdések.

Maylaender Mihály fiúmei képviselő kijelenti, hogy az indemnitás elfogadását nem tartja bizalmi kérdésnek. A fiúmei kérdésekkel foglalkozva, Polónyi és Kossuth Ferenc támadásaival szemben kijelenti, hogy nem igaz. Wickenburg Márk gróf új kormányzóról terjesztett hír, hogy a magyarok és olaszok közötti viszonyt élesíteni akarja. Arra pedig senki sem kényszerítheti, hogy installációja alkalmából a reprezentanzába megjelenjen. A kormányzó politikája nem ellenkezik a magyar állam politikájával. A javaslatot elfogadja.

Elnök öt perere felfüggeszti az ülést.

Holló a választójogról.

A szünet után **Holló** Lajos a választói joggal foglalkozik és azt állítja, hogy az egyenlőség nem jelenti a korlátlan választói jogot, hanem jelenti, mint Angliában, hogy akik bizonyos feltételeknek, kor, életmód, stabilitás stb. szempontjából, azok egyenlően részesedjenek a választói jogban. A titkosság pedig emberi követelmény, hogy a presszió alól kiszabaduljanak a százféle kötelekkel lekötött választók.

Szól azután a katonai kérdésekről. Az új alakulás lefogyasztotta szerinte minden reményünket, kívánságunkat. Ez a hadsereg nem győzhet, mert egy kesergő, nemzetiségi nemzettel győzni lehetetlen. A multban is azok vesztették el a csatákat, akik politikát csináltak a hadsereggel, mert azzal akartak itt fenntartani egy „összbirodalmat”. Mi azonban vissza akarjuk vezetni a nemzetet természetes jogaiba.

Szluha Pál hosszabb beszédében az indemnitási javaslat ellen érvel.

Ezután a Ház áttér az interpellációkra.

Beszkid Antal az amerikai görög katolikus püspökség érdekében terjesztett elő interpellációt.

Ezzel az ülés délután 2 órakor véget ért.

tak tőle a csontjai. És az emberek ujjongtak, meg tapsoltak. Nekik tetszett ez a megkínzás, magából való kinövésének ez a szörnyű látvány.

— Tűrhetetlen — dünnyögte magában. — Az az ember, akit bronzból a koponyámba ölmoztak, agyonnyom.

— Nem jönne velem, kicsikém?

A sötétség kiolvastott magából egy darab fényfoltot és imbolygott, mosolygott Szi-tányi előtt.

A leány közelebb lépett.

— Jöjjön — biztatta duruzsoló melegséggel.

Szi-tányi elfordult. Sohse érzett élmélyítő édesség nyálkázott a szájában. Mikor megint hátra nézett, messze előtte libbent már az éjjeli kísértő.

— Ugyan, milyen lehet — villant föl az agyában a kíváncsiság. De éppen csak, hogy fölillant. A következő szempillantásban már elfelejtette és megint csak magára gondolt. Olmos zsibbadtságot érzett a tagjaiban.

— Fáradt vagyok.

Hónapok óta érezte már ezt a fáradságot. Csak egyszer vetkőzhetnék ingujjra és nyújtózkodhatnék ki parasztosan, akkor elmúlna ez a halálos fáradság. Őt ünnepélyes merevségbe kövesítette a csodálók tisztelete és a hitvesi rajongás. Unott ásitással mondta:

— Legjobb lesz, ha megölöm magam.

Nem először mondta. Maga sem tudta már, mikor támadt ez a gondolata. Talán egy héttel ezelőtt. Mint egy megpuffadt barna zombék feküdt lelkén az unalom és dühében belerugott. És a sztehánt rögök alól kibújt ez a gondolatigigyo és rátekerőgőzött az agyára és azóta ott sziszeg szüntelenül:

— Ne kinlődj, ostoba. Minek cipelnéd a nagyságot, amely megzsarol, kiéhezett; az emberek előtt talánnyá dagasztott, akit megérteni nem illik, akivel egyet érezni egy se bátorodik, mert ezt ők tiszteletlenségnek tekintik. Nagygyá tettek, társtalanná, az embertömegben elérhetetlen sziklacsucsoknak. Zúzd össze magadat, ez a legokosabb.

A legokosabb valóban. Elza miatt is, aki belesorvad az istenítésében. Hogy tudta szeretni az asszonyt, mikor még nem állt közöttük az ő nagysága, amikor hozzáférhetett, amikor csak ki kellett nyújtani gömbölyű karjait és ölelésével mindjárt át is fonhatta. Akkor boldogok voltak. A közönséges emberek gyönyöreit éltek. De ezek igazi örömeik voltak, állatian egyszerűek, testet, lelket jóllakatók.

Néha éjszaka, mikor átmelegít hozzá a takaratlan fehér test, érzi, hogy Elza melle most is ezekről az örömeiről piheg. Az asszony tudna most is vágni, csak éppen nem őt. Mert ő most a nagy ember, a hitves-szolgálatokra nem kötelezhető kolosszus. A

Az ohati bérletek.

Panaszok a pályázat kiírása miatt.

Lapunk mult számában jelentettük, hogy december 15-ikén Debrecen városa *rendkívüli közgyűlést* tart, amelyen az *ohati bérleti szerződések* ügyében fognak intézkedni. Egészen a híres 1906. évi december 10-iki rendkívüli közgyűlés emlékére kell felidézniünk emlékeztetünkben, amikor a Hortobágy hasznosítását vette le a városi közgyűlés a napirendről, — azóta ritkán keltett városi ügy olyan nagy érdeklődést, mint a mostani. Az ohati birtokok jobb kihasználására a legkülönbözőbb tervek merültek fel és a városi közgyűlésen több meglepetésszámba menő indítvány fog elhangzani.

A bérlet kiadásának módozataira nézve ugyanis nagyon szerteágazó vélemények merültek fel. Így komoly kritikát hallunk gazdasági körökben a pályázat kiírásának módjáról, a mely szerint az új bérlőnek több százezer korona értékű épületet kell átvennie. Ilyen nagy összegnek egyszerre való lefizetése sok reflektánst vissza fog attól tartani, hogy a pályázaton részt vegyen; míg ha a város az épületeket magához váltaná és csak a vételár méltányos kamatjával és az évi rongálódásnak megfelelő összeggel terhelné meg a bérlőt, akkor azok is részt vehetnének az árverésen, akik több százezer koronát épületekbe nem hajlandók egyszerre befektetni, de e helyett nagyobb jószágállományt tartanak, a birtokot jövedelmezőbben tudják kihasználni és magasabb bérösszeget is hajlandók volna fizetni.

Hallunk általános panaszokat a nagybérlet rendszere ellen is. Biztos tudomásunk van róla, hogy egy nagyobb szabású mozgalom van keletkezőben, hogy a régi *Ohat község helyén kisgazdákból álló telepes községet létesítsenek*.

Alig hisszük, hogy ily nagy fontosságú ügyet így hirtelen egy rendkívüli közgyűlésen lehetne elintézni. Éppen ez a sok felmerülő eszme, amely tárgyilagossá kritika szorul és

befalazott gyomru bálvány, akinek nem kell már az asszony áldozat.

Zsebébe nyult és megfogta a revolverét. No, ez nem tesz különbséget kis és nagy emberek között.

— Elvégeztem — erősítette meg a szándékát. — Megölöm magam.

Szállodát keresett, ahol szépen, zavartalanul kisurranhatott a saját nagyságából. — Lassan, gondolkodva haladt előre. A halálra-szántság nyugalmát megzavarta egy pár kínos gondolat. Megölheti-e ugyan magát? — Van-e magához annyi jussa? Az igazihoz jussa volna. A régi Szi-tányit megölheti. De Elzának ő nem a régi. Elza bálványt csinált belőle és ebben a bálvány-természetében nem a magáé, hanem az Elzáé. Összetörheti-e az ő bálványát?

Egy lámpaoszlophoz diúlt és lehunyta a szemét. Megint maga előtt látta Elzát, takaratlan fehér testtel, rózsás mellekkel, amint a beléjük temetett vágyaktól pihegtek. Ezek a lehetetlen melegségek, ezek a meggyújtatlan lobogások! Soha többet elő nem lobognának. Elza gyászruhát fog ölteni és arcát fehérre meszeli a mártír-gyász, a kingyönyör. A nagy ember özvegye lesz, aki az indus asszonyok fanatizmusával, elevenen temeteti el magát.

— Szegény — gondolta — milyen boldog volna, ha régi, közönséges ember mara-

Karácsonyi ajándékot Pintér Gusztáv ékszerésznél főtőzsde mellett vásároljunk
ahol legolcsóbb ékszerek, órák nagy választékban kaphatók. Kilótt szolid árak. Kérem a hivatást megnézni.

az ügynek nagy fontossága teszi kívánatosá, hogy a birtokok bérbeadását ne siessük el, amikor a jelenlegi bérletek ugyanis csak 2 év múlva 1912. szeptember 30-ikán járnak le.

Az elmúlt századok zenei fejlődése.

Szenes Zsigmond dr. előadása.

A szabad Iskolában Szenes Zsigmond dr folytatta zenetörténeti előadásait. Ez alkalommal a XVII-ik század zenei fejlődését ismertette; az olasz-, francia-, német-opera kialakulását, követve a fokozatos fejlődést Monteverdi és Glucktól, egész a modern zenedrájáig, Wagner Richardig.

A klasszikus és romantikus irány kiválóbb mestereinek életrajza, műveinek jellemzése a XVIII. század zenei fejlődését tárja fel, Haydn, Mozart, Beethoven a klasszikus irány legkimagaslóbb mesterei, míg a romantikus zene Wéber, Schubert, Mendelssohn műveiben kristályosodik ki. Míg a klasszikus műben a tartalom és forma teljes összhangban van, a mű átlátszó szerkezete bizonyos szabályokhoz köti a zeneszerzőt, addig a romantikus irányu műben a szerző határnélküli szabadsággal működtetheti képzeletét és hozhatja művének külalakját közelebb a népies zenéhez.

Közben a nyitányok ouvertürnek fejlődését vázolja Puccini, Monteverdi, Gluck művein keresztül Mendelssohnig. Ugyanígy látjuk a mysteriumokból fejlődő oratoriumműfaj tökéletesedését, mely Haendel műveiben éri el a tetőfokát. Az opera nagy népszerűsége és rohamos fejlődése magával hozza a hangszeres zene tökéletesedését.

A rejtett 4-5 hangszerből álló zenekar már nem elégséges az érzelmek és hangulatok kifejezésére, Monteverdi, Legrenzi, — Gluck, Keiser, Mendelssohn, Wéber fokozatosan fejlesztik a zenekar jellemző képességét, színezet szerint csoportosítva az egyes hangszereket, uralkodó elemnek téve meg a vonós hangszereket.

A zene XIX. század elején már tökéletesen kialakult formákat mutat, midőn feltűnik Berlioz, Wagner, Liszt és a nemzeti irány megteremtői, megjelenik a modern zene, a melynek ismertetése a következő óra programját képezi.

dok. És milyen boldog lehetne még, ha el tudná hinni rólam, hogy épen olyan vagyok, mint más százezer, hogy nem vagyok nagy ember kivételes erényekkel, hanem esendő és gyarló, aki milliószor jobban vágyik az emberi bűnökre, mint az angyalok és szentek tüztelen erényeire.

A sötétség megint kiolvasztott magából egy darab fényfoltot. Valaki suttogott:

— Nem jön velem, kicsikém?

Szitányi megremegett.

— Jöjjön aranyos — mosolygott ki a sötétségből az éjfél leánya és ráomlott Szitányira.

— Hol lakik? — kérdezte Szitányi rekedten.

— Nem messze, csak jöjjön.

— Menjünk.

A mélységbezuhanás szédítő gyönyörét érezte Szitányi. Szinte érezte a levegő süvítését és látta a szétrepedő sötétségeket. A kiálló sziklaköveken megtöri magát. A nagy embert.

Holnap megtalálják majd az összeroncsolt testet. Az asszony bele fog nézni a nagy nyitott sebekbe és látni fogja, hogy a huscafatok egy közönséges embert takarnak.

Bent, a fülledt szobában, csipkés párnák között a bálványember összetörte magát.

ASSZONYOK VILÁGA.

*

A peches feleség.

A modern technika a fény s a világítás előállításában szinte önmagát multa felül. Kon kurrálnak a nappal s ha így haladunk, a növényzet is lényeges átalakuláson fog keresztül menni. Mesterséges uton fejleszthetjük őket. A fizika és kémia buvárai tudják, a színeknek minő befolyása van nemcsak a növényi, de állati, sőt szorosan véve az emberi szervezetre is, hogy többet ne mondjak: a kozmetika szerint a kék fény módfelett erősíti és növeli a hajszálakat. De a színek befolyásolják az idegeket, sőt a lelki állapotot is.

Az élőhalottak birodalmában a melankólikusokat vörös, a heveseket zöld, vagy kék tónusu szobákba internálják. Szinpadon, vagy bárhol, az effektust a helyes világítás adja meg s valahogy a mindennapi életben is valamely esemény vagy cselekedet elbírálásánál szinte igen fontos szerepet játszik a világítás, a „látszat” — természetesen átvitt értelemben gondolva.

A látszat ikertestvére a „pech”. Rendesen a legjobb emberek szoktak „peches”-ek lenni, amikor a legártatlanabban is olyan helyzetekbe kerülnek, a látszat annyira ellenük vall, hogy egy tenger se moshatja őket többé felérette.

Csak egy példát a sok közül.

Z.-né egyedül van otthon a három éves fiacskájával. Férje a hivatalban s mivel éppen cselédmizéria van a háznál, rajtuk kívül senki sincs odahaza. X. ur, a család régi ismerőse, vártalanul megérkezik. Mondjuk a szomszéd városból. Z.-né az ebédőbe vezeti a kedves vendéget s míg a legörvendezőbb arcot ölti fel, titkon a vacsoráról gondolkodik. Pubi örömeiben szintén kitesz magát. Már a kínai vázáknál tart, vasutat épít belőlük, közben az ajtóhoz somfordál s szépen ráfordítja a kis tolózárat. No, hogy a Diána fel ne borithassa a vonatot. Majd megunja azt is, átvitorlázik a gyerekszobába, hol nagy műiertéssel megoperálja a posztócióját szemét. El is alszik utána. Alkonyodik, de olyan barátságosan lobog a tűz, hogy emezek az ebédőben nem csavarják fel a villanyt. A gyerekek is békén van legalább.

Egyszerre kopogás hallik. Az asszony tréfából el akarja bujtatni a kedves vendéget, azt vélvén, hogy az ura jön. Közben felborul egy szék s a zárt ajtón kattog a kilincs. Általános zavar. Valaki ráfordította a kulcsot... Végre föltárl az ajtó, egy finom, vékony női orr szimatol be s a félhomályban beleütöközik a jó barátba, ki a falon a villanyos vezeték csavaritóját kereste merő udvariasságból.

Tabló: két nap múlva az egész város tudta, hogy Z.-né évek óta csalja az urát. A „pech”, az a csúf madár, a mire magyar szót nem is tudnak kitalálni, így csap le váratlanul oda, ahova nem is gondolják.

Nagy élettapasztalat, de főleg önmagunk tulbecsülésének lefokozása kell ahhoz, hogy a más apróbb hibáit, meg gondolatlanságait ne mindjárt a laterna magika nagyító-üvegével vetített képekben mutogassuk a világ piacán. A szálla és a gerenda meséje naponként százszor megismétlődik. Magunkat héroszoknak képzeljük, viszont hibáinkat mikroszkópon se bírjuk megtalálni. — De bizony fordítva alkalmazzuk ugyanezt felebarátinkra. Pedig egyformán gyariók vagyunk mindnyájan. Határozottan rossznak senki se születik, csak a körülmények formálnak azzá, amivé leszünk. S kinek, hogy kedvez a látszat s kit hogy üldöz a „pech”. Egynek-egynek a véletlen is segítségére jön, a másikat meg épen az üti agyon. Egyik lepkemódra, ingenyelve, erényei és tehetsége híján is megbecsülve, vigan keresztül táncol az életen, másinak a munkás kezére is rágázolnak. S bizony mondom: nem a nagy tragédiák örlik meg az erős lelkeket.

M. P. O.

A birák és a közgazdaság.

A debreczeni tábla-elnök a kamarához.

Érdekes két irat került most a debreczeni kereskedelmi és iparkamara tárgyaló asztalán egymás mellé.

Az egyik arról a tervről szól, amelyet Porubszky Jenő a debreczeni kir. ítélőtábla elnöke kíván megvalósítani az egész kir. táblai bírósági kerületben: minden törvényszéknél a fiatalabb birók és jegyzők megtekintenek és tanulmányoznak e szerint a nagyobb ipari és kereskedelmi vállalatokat, oly célból, hogy közgazdasági ismereteket szerezzenek. Mindenesetre igen elismerést érdemlő a tábla-elnök gondossága, mert a jogkereső közönségnek feltétlenül csak haszna származhatik abból, ha a birák ez irányban gyakorlati tájékozottságot szereznek, közvetlen megismerés útján. E terv megvalósulását a tábla-elnök felkérése folytán a kereskedelmi és iparkamara is készséggel igyekszik elősegíteni.

A másik megkeresés a *debreceni honvédparancsnokságtól* való, amelyben a kamara közreműködését kéri a katonai legénység részére a tél folyamán tartandó közgazdasági oktatás megvalósításához. Ezzel a törekvéssel a katonai vezetőség valóban hasznos munkát végez. A legénységet olyan elméleti és gyakorlati ismeretekre oktatja, amelyekkel majd, mikor haza kerülnek, jobb kereseti viszonyokat tudnak maguknak biztosítani.

Természetesen a kamara ez irányban is szívesen tesz meg minden tőle telhetőt, hogy e rendkívül hasznos törekvést elősegítse.

Megbízható címtár csakis a Debreczeni Független Ujság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabású naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot járattja. Előfizetőinknek ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

A pénzhamisítás meséje.

Rászedett szoboszlói földbirtokos.

Régi mesterfogás az már a csalóknál, — hogy mint bankóhamisítók jelennek meg az egyes hiszékeny embereknél s valódi pénzt mutatnak fel, mint a melyet a birtokukban levő bankóprésem hamisítottak.

Természetesen a bankóprést felajánlják megvételre a kiszemelt áldozatnak, aki nagyon örül, hogy ilyen ördögös szerszámhoz juthat. Megveszi a bankóprést, amely azonban teljesen értéktelen semmiség s mindenre lehet használni, csak bankógyártásra nem.

Ezzel az ismert fogással hálózta be Simon Lajos az ország rendőrsége által ismert szélhámos Varga Balázs hajduszoboszlói földművest, akinek egy teljesen hasznavehetetlen bankóprést kínált megvételre.

Igazi tizkoronásokat mutatott Simon, Varga Balásznak, amelyeket állítólag a gépen állított elő.

Varga Balázs hitt a csalásnak és hajlandóságot mutatott a gép megvételére.

Simon 1200 koronát kért a gépért és hosszú alkudozások után Varga ki is fizette ezen összeget. Azután várta a gépet, mely azonban csak nem akart megérkezni.

Végre egy csomag érkezett a címére, a melyet izgatottan bontott fel, abban a reményben, hogy a várva-várt gép mégis csak megérkezett. Milyen nagy volt azonban a meglepetése, mikor a csomagban értéktelen lim-lomokat talált.

Végül is bejött Debreczenbe s az itteni ügyészségen feljelentette a csalót, aki ellen az eljárást megindították s sikerült is Simon Lajost kézrekeríteni, aki azonban tagadja, hogy ő csálni akart volna.

Fehérneműt csipkefüggönyöket, női blousokat legszebben tisztít

FEUERSTEIN

Piacz-utca 42. sz. (Lamprecht palota).

Arany János-utca 15. sz.

masó intézete Piacz utca 63.

Vilmos császár doktorátusa.

A kolozsvári rektor nyilatkozik.

Pár nap óta nyilvánosságra került az a hír, hogy a kolozsvári Ferenc József tudomány-egyetem tiszteletbeli doktorává akarja avatni II. Vilmos német császárt. A hír már bejárta Európát s a maga idejében közöltük mi is. Ezek szerint a hírek szerint nem a felvilágosodás alapjára épített abszolútizmus uralkodóját, nem is a magyar király barátját, hanem a tudományért lelkesedő koronás hatalmat kívánja a maga módja szerint az erdélyi magyar egyetem megtisztelni, ki legutóbb kilenc milliós alapítványt gyűjtött a berlini egyetem természettudományi gyűjteményeinek gyarapítására.

A németek temperamentumos császára nagyon sokszor hozta nyilvánosságra a legkülönbözőbb kérdésekben alkotott véleményét. Kijelentéseket tett számtalanszor a tudomány tiszteletéről, a tudomány művelőiről s magukról az egyetemi tanárokról is. Tudósiról és tudományról mindig a legtisztelendőbbben nyilatkozott. Egy magyar egyetem tiszteletbeli doktorává választását könnyű megindokolni. De nagyon könnyű meg is akadályozni. Politikai szempontokból nagyon könnyen gátat vehetnek a diplomácia titkos eszközeivel. Ez az oka annak, hogy — mint tudósítónk jelenti — az egyetem az eddigi lépéseit, amelyek még csak az akaratban és szándékban nyilvánultak meg, titokban kívánta tartani. És mert titokban tartotta és mert semmit sem lehet teljesen eltitkolni, azért került nyilvánosságra nagyon sok ferde tényállítás.

A Vilmos császár kolozsvári diszdoctorágáról tulajdonképpen még csak nagyon keveset lehet jelenteni. Igaz az, amit Szédeczky Lajos dr. a kolozsvári egyetem rektora jelentett ki egy hírlapiról előtt:

— Azok a hírek, amelyek a lapokba kerültek, többnyire nem igazak, legalább is úgy, ahogy a dolgot előadták. *Nem történt még egyáltalában semmiféle hivatalos lépés* s amikor hivatalos lépésre kerül a dolog, a közönséget tájékoztatom. Szó van róla, de *érdemleges kari, vagy tanácshatározat nincsen.*

Tény az, hogy bizonyos puhatólázászerű mozgalom indult meg, ami azt szeretné kideríteni: mi történe akkor, ha a császárnak a kolozsvári egyetem doktori címet ajánlana fel? Amilyen császárnak és amilyen férfinak ismerjük II. Vilmost, valószínű, hogy ez a doktorrá avatás meg fog történni. De nem lehetetlen, hogy addig hasonló kitüntetést visznek a német császár elé az ausztriai egyetemek is.

Itt említjük meg, hogy az Ehrlich Pál frankfurti orvos-professzor és felfedező társa, a japán Hata dr. kolozsvári diszdoctorága is csak emnyiben van. Szó van ezekről is, de semmiféle hivatalos lépéseket még nem tettek.

Megbízható címtár csakis a Debreczeni Független Ujság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabású naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot járattja. Előfizetőinknek ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

Kovács Gyula és Társa

Téli ujdonságok

női felöltőkben. Divat bundák, plüsch és szörme kabátok, leány és gyermek felöltők, boák és muffok. Costümök, pongyolák, színházi és esti köpenyek divatszínekben.

Csipke, selyem és szövetblousok, divatos kabátok dus választéka a legolcsóbb szabott árak mellett.

Eötvös a Kossuth-pénzekről.

A gyűjtés Kossuth Lajos könyvtárára történt. — A szerződés a Nemzeti Muzeumban.

A Kossuth-pénzek ügyében, amelyet egy fővárosi hírlap országra, sőt világraszóló botránynya akart dagasztani, ma megszólalt Eötvös Károly is, aki tegnap este hazaérkezett s hazaérkezése után szerzett tudomást a Kossuth Ferenc személyének előtérbe tolásával ellene emelt vádakról. Eötvöst rendkívül meglepte, hogy Pázmándy Dénest a számadások elmaradása annyira nyugtalanítja és kijelentette, hogy első kötelességének tartja Pázmándy megnyugtatótását s a számadások rendezéséhez fogott, hogy azokat most már a nyilvánosság elé juttassa.

Budapesti tudósítónk ma a kora délelőtti folyamán fölkereste Eötvös Károlyt Prófétai lakásán. A vajda még ágyban feküdt, de bebocsátotta magához tudósítónkat, aki előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Nevetnem kellene, — mondotta — ha nem volna olyan megbotránkozott, hogy vannak emberek, akik ilyen dolgokat mernek hiesztelni. Sem józan észszel, sem pedig tiszteletes gondolkozással nem lehet feltételezni, hogy ilyen dolgok történhettek. A dolog geneziséjét nem kutatom, bár gondolom, honnan íu a szél. Azonban mindegy. A dolog egy része Kossuth Ferenc ellen irányul. Igaz, hogy Kossuth Ferencnek sok ellensége van; de szabad-e azért valakinek a tisztessége ellen törni? Bizonyára nekem is vannak ellenségeim. De ugyanazt mondom ezekre is.

— Beszélnek bizottságról — folytatta a vajda — hogy a temetési költségek fedezésére pénzt gyűjtösn. Hát kijelentem, hogy temetési költségek fedezésére *gyűjtő-bizottság sohasem volt. Pénzt erre a célra soha senki sem gyűjtött össze.* Megfoghatatlan előttem és nem tudom elképzelni, hogyan beszélhetnek emberek, nyolevankétezer forintról, vagy többről, vagy kevesebbről. A temetési költségeket a főváros fedezte. Erre a célra tehát pénzt nem kellett gyűjteni és nem is gyűjtött senki. Erre vonatkozólag többet nem mondok; nem is mondhatok.

Eötvös ezután beszélt a lapok közleményeiről és kijelentette, hogy a lapokban és az eddig megjelent nyilatkozatokban foglalt ténybeli állítások legnagyobb része téves és nem fedi a valóságot.

— Gyűjtöttünk igenis pénzt a Kossuth-könyvtárnak a magyar nemzet számára való megvételére. Erre a célra bizottságot alakítottam.

A gyűjtőiv és a gyűjtés eredménye részletesen leírva ott van *abban a szerződésben, amelyet én kötöttem Kossuth Lajossal és a melyet Kossuth Lajos személyesen és sajátkezüleg irt alá.*

Elmondta azután, hogy az a szerződés a Nemzeti Muzeumban van elhelyezve. Eötvös Károly sajátkezüleg adta át annak idejében Szalay Imrénnek, a Nemzeti Muzeum igazgatójának. Megnézheti és elolvashatja minden ember.

Azzal a kikötéssel adta át a muzeum igazgatóságának ezt a szerződést Eötvös Ká-

roly, hogy a Kossuth-könyvtárban, melynek a Nemzeti Muzeumban külön szekrény van, örök időkre ott maradjon a szerződés is és pedig feltűnő helyen. Maga Eötvös Károly körülbelül tíz esztendeig látta is a szerződést. Azóta azonban nem volt a Muzeumban.

— Többet nem mondok most — fejezte be a vajda — majd a mai nap folyamán magam fogok a lapoknak felvilágosító közleményt küldeni. Csak annyit jegyzek még meg, hogy itt ebben az országban tisztességes ember nem tudhatja, mikor éri támadás valamely oldalról. Milyen lépéseket fogok tenni, hogy a rágalmat megtoroljam, arra vonatkozólag most még nem nyilatkozom.

Debreczeni gazdák bank-alapítása.

Uj pénzintézet.

Debrecen közgazdasági életére fontos hatású eseményről vettünk ma értesülést. Már régebbi idő óta erős mozgalom indult meg városunk gazda-közönségének soraiban azon célból, hogy akkor, amidőn minden foglalkozási ág a maga különleges érdekeinek szolgálatára minél több intézményt igyekszik létesíteni, lépjen ki a gazda-közönség is eddigi merev konzervativizmusából és alkosson egy olyan pénzügyi faktort, egy olyan a gazdák irányítása és vezetése alá helyezendő hitelintézetet, amely első sorban a közönség gazdálkodó részének igényeit legyen hivatva szolgálni.

Ez a mozgalom teljes sikerrel járt és az alapítók, névszerint: Kovács Gyula alispán, Bakonyi Samu dr. és Justh János dr. országgyűlési képviselők, Medgyaszay Miklós városi tanácsnok, Jeney Miklós tb. főkapitány, Udvarhelyi Géza városgazda, Szabó Mihály szalámi és hentesáru gyáros, Austerlitz Ármán, Bányay Péter, ifj. Balogh István, Györfy István, Harangi Sándor, Hartstein Nándor, Kertész Imre, ifj. Kertész István, Kertész László, Koszorus Kálmán, Polgáry Bálint, Polgáry József és Nagy Sándor földbirtokos, Kertész Lajos banktisztviselő, Kertész Miklós és Léway Gyula bankigazgatók, Bay András dr., Jakabovits József dr., Horogh Pál dr. ügyvédek, Dávid Zoltán, Nagy Gyula és Bakóczy Gábor stb. vasárnap délután Kovács Gyula alispán elnökléte alatt tartott értekezleten örömmel számoltak be a sikeres munkálkodásról, amely a tervezett pénzintézet megalapítását és az 500.000 koronában előirányzott részvénytőke lejegyzését biztosította.

A pénzintézet „Debreceni Gazdák Bankja Részvénytársaság” céget veszi fel és a sok reménnyel biztató kezdet hatása folytán Kovács Gyula, Bakonyi Samu dr. és többek felszólalása után elhatározták az alapítók, hogy a mozgalmat teljes erővel folytatják és azt Hajdumegye egész területére kiterjesztik. Az értekezlet az alakuló közgyűlés határnapját december hó 29-ére tűzte ki és annak előkészítésére egy 8 tagú végrehajtó bizottságot választott.

— A zborói petíció. Budapesti tudósítónk jelenti: A zborói kerület képviselője, Szepesházy Imre ellen beadott petíciót ma tárgyalta folytatólagosan a Kuria második választási tanácsa Zachár tanácselnök elnöklésével, Szepesházy meghatalmazottja Gábor Illés dr. kérte a petíció visszautasítását. Dobó József dr. választási elnök személyes eljárását védelmezte és bizonyította, hogy törvénytelenéget nem követett el és választókat jogosulatlanul nem utasította vissza. A tárgyalást pénteken folytatják.

nődivat termel Debreczen, Fötér 55.

(Hungária kávéház mellett.)

Csüt
szinmű.
Csüt
bérlet.)
Pént
Szom
Vasár
laljáték.
Vasár
a két jón
előadás.

Felol

este 6 ór
tal a váro
kiállítás
igazgatój
egyesület
rosságról
sásra ez
figyelmét
kinek ajá
toni vasu
kalmazta
épületein
zetközi m
magyar m
jos, hogy
magyaros
szemnek
gunk kör
Unne
lenti: Ho
két előad
évv egy
renin An
kal. Este
Lehár vil
adatik ez

Robe

lenti: Ro
nek vasár
dig a legr
német sz
lyeken, a
Bertram
ambicion
házakban
náltak be
Sherlock
bok meg
nagysiker
paciús Va
leskei nó
mást érik
netek kie
ben a tár
lén Horv
Rendkivü
nagyhatás
duska tár
rek erede

Megbízható Független a nagyszabású naptár meg ingyen. M

Debrecz

Izgal
a Kossuth
Az üzlet t
fital életé
vett be. Te
menthető
vetkező:

Sápi I
ceni lakó
levő házba
szul indult
lönösen m
keserítette

— **Tolsztoj fia a végrendelet ellen.** Párisból jelentik: Tolsztoj két fia, Leo és Andráshat minden követ megmozgat, hogy atyjuk végrendelete megmáskodjon. A Tolsztoj fiuk Stolipin miniszterelnöknél jártak két ízben is, haszon oda, hogy a hatóságok a végrendeletet semmisnek nyilvánítsák. Ezzel szemben a Tolsztoj-család többi tagja kegyeletesen akarja végrehajtani Tolsztoj végrendeletét.

— **Téli keztyűk, sárcipők** nagy választékban Györfi Testvéreknél. Piac-utca 30.

— **Csaló álgógyszerész.** Környöfont ravaszsgal károsított meg egy magyar honfitárs Bécében egy pénzügynököt. Elment Fischa Miksa ügynökhöz, bemutatkozott, hogy ő Kovács Lajos miskolci gyógyszerész, akinek pénze van szüksége, mert egy szabadalmát akarja kiaknázni. Frankfurtban érdeklődnek patense iránt, nyolcvanezer márkát kínálnak érte, de kevesli. Ha pénze volna, jobban értékesíthetné. A bécsi pénzügynök Budapesten tudakozódott a miskolci gyógyszerész felől és azt a felvilágosítást kapta, hogy Kovács Lajosnak Budapesten háza van, amely legkevesebb 70.000 koronát ér. Az ügynök egyelőre 3200 koronát kölcsönzött Kovácsnak azzal, hogy később többet fog adni, de azóta hírére sem hallotta. Feljelentést tett ellene a bécsi rendőrségen.

— **Kereskedelmi végzett, gép- és gyors írásban jártas fiatal ember, azonnali belépésre, szerény fizetéssel járó állást keres.** — **Cím a kiadóhivatalban.**

— **Szerencsétlen milliomosnó.** Párosból jelentik: Titokzatos bűnüggyel foglalkozik a római rendőrség. Petersné, egy amerikai milliomosnó férjhez ment egy római ügyvédhez. Vasárnapról hétfőre virradó éjjel a házaspár szomszédjai nagy lármát és segítségkiáltásokat hallottak. Amikor a lármára kifutottak, az utcai kövezeten találták az asszonyt összezuzott állapotban. A férj azt állítja, hogy az asszonyt örülési rohamok lepték meg és kiugrott az ablakon. A csendőri nyomozási adatai gyanusnak tartják a férjet, akinek letartóztatása a közeli napokban megtörténik.

— **Hunnia képei szépek! Hunnia képei olcsók! Hunnia képei tartósak! Hunnia levelezőlapjai szenzációk olcsóságban és kivitelben! Hunnia műterem a PIAC- és CSAPO UTCA SARKÁN az utcai oldalon van! Hunnia modern berendezésű fényképészeti és festészeti műterem!**

— **Tulhalmozás előtt rendelje meg** mindenki a karácsonyi fényképésziségletét Burg Izsónál ((Kossuth-utca 24.), hol a legfigyelmesebb, a legolcsóbb és legszebb fényképek készülnek. Fénykép-nagyítások a legrégebbi kép után is már 10 koronától feljebb.

— **A közönség szives figyelmét felhívja** Fischer Jakab látszerész, hogy üzletét Piac-utca 21. szám alá helyezte át (a szomszédba.)

— **Mindennemű könyvkötések, bőrdíszmunkák, reklámcikkek stb.** Antalffy Ferencz könyvkötészetében készíttetnek Piac-u. 31.

— **Lampiónok legolcsóbb árban** kaphatók Thaisz papírnemű áruházában.

— **Az Alföldi Károly táncintézetében** a második tanfolyam, december hó 10-én megnyílik. Beiratkozni lehet Péterfia 2. szám alatt. Telefon 510. sz.

— **Téli keztyűk!** minden kivitelben bámulatos olcsó árban Schön Sándor keztyűkötés- és orvosi műszertára, Debreczen, Piac-utca 12., Stencinger-ház.

**Átköltözés miatt
cipők és kalapok
rendkívül olcsón árusítanak
GLÜCKEDE
ozipőüzletében, a barakban.**

KÖZGAZDASÁG.

Vasuti munkásbérletjegyek.

Belgium az a boldog ország, ahol legolcsóbban utaznak a munkások. Az olcsó munkásbérletjegy a leghatalmasabb eszköz: a nagyvárosok tömegnyomorán, lakás és élelmiszer drágaságán segíteni.

Belgiumban az intézményt 1869-ben létesítették és azáltal, hogy a munkásbérletjegyek árával majdnem egészen az önköltségig leszállottak, elérték azt, hogy a munkásbérletjegy E. Vandervelede szavai szerint: a legmélysegebb szociális revolúció okozója és táplálója, amely Belgium közviszonyai fejlődésének történetében az utolsó 25 év alatt észlelhető. Az 1907. évben kiadtak összesen 6,693.036 heti munkásbérletjegyet. A belga államvasutak 4000 kilométer hosszú vonalán 1908-ban összesen 160 millió utas közül 69 millió volt bérletjegyes munkás (42.85 százalék). A naponta 440.000 utas közül 200.000, tehát a belga államvasutak összes személyforgalmának átlagban a fele esik a bérletjegyes munkásokra.

A munkásbérletjegyek kettős hatása van: a munkást lekötöi otthonához, de egyúttal az elvándorlás útját is megnyitja. Egészen véve azonban inkább csökkenti, sem mint fokozza a városba tódulást. Az agrárok hivatalos megnyilatkozása szerint nem a munkásbérletjegyek az okai a városba tömörülésnek, hanem a magasabb munkabér, a munkafeltételek kedvezőbb volta, a bizonyos magasabb színvonalú élet vonzóereje; a jegyek a mozgalom terjedését némileg segítették ugyan, mindamellett a városi munkába csábított munkások túlnyomó részét, a helyett, hogy a városba költöztették, családjukkal együtt a falvakban megtartják. A mi bérletjegyeinkkel összehasonlítva azt látjuk, hogy míg a mi harmadosztályu rendes menetjegyünk olcsóbb a munkásbérletjegyünk sokkal drágább és pedig hozzávetőleg éppen kétszer oly drága, mint a belgiumi.

Az olcsó munkásbérletjegyeknek Belga mintára való behozatala igen fontos eszköz volna a magyar vidéki városok, így Debreczen iparosodásának az előmozdítására is. A munkások, akik a szomszéd falvakban törpe birtokosok, családjukkal szabad idejükben mezőgazdasági mellétevényt üzemeltetnek, erős és biztos támaszaivá lennének a debreceni iparnak.

Amint halljuk, már is mozgalom indult meg a debreceni gyáriparosok körében, hogy a jövő év elején megnyíló debreceni közúti órákban a rendesen jóval olcsóbb menetdíjat engedélyezzék. Kívánatosnak tartanánk, hogy a gyáriparosokhoz hasonlóan minden érdekkepviseleti szerv megmozdulna az olcsó munkásbérletjegyek érdekében.

A hadihajókra szóló postautalványok.

A nagyváradi posta- és táviráda-igazgatóság közli, hogy a cs. és kir. hadi hajókra szóló postautalványokat 1911. január 1-től kezdve már nem a nemzetközi (sárga színű), hanem a m. kir. posta által a belföldi forgalom részére kiadott rózsaszínű úrlapokon kell kiállítani.

Terménytőzsde.

Chavarez E. debreczeni bizományos távirati jelentése

Budapest, 1910. decz. 7.

Készáru 10-15 olcsóbb.	
1910. októberi buza	10.82-83
1911. áprilisi buza	11.13-14
1910. májusi buza	—
1910. októberi rozs	—
1911. áprilisi rozs	7.83-84
1910. májusi rozs	—
1910. októberi zab	—
1911. áprilisi zab	8.43-44
1911. májusi tengeri	5.66-67
1910. szept. tengeri	—
1910. apr. tengeri	—
1910. augusztusi repce	—

A Debreczeni Leszámló Bank

mint Szövetkezet
Piac-u. 49 a főpostával szemben.
Heti befizetésekkel könnyen visszafizethető olcsó kölcsönöket folyósít.

Törvénykezés.

Elítelt párbajozók. Még a nyáron történt, hogy Keztyüs Lajos és Marosek József gazdasági akadémiai hallgatók párbajt vívtak. Ma állottak párbajvétségével vádoltan a bíróság előtt, Keztyüs Lajos 3 napi, és Marosek József 5 napi államfogházra ítéltettek. Az elítéltek az ítéletben megnyugodtak és így az jogerőre emelkedett.

Bélyegcsaló rendőri iktató. A debreceni kir. törvényszék büntető tanácsa ma tárgyalta Hoffmann József táblabíró elnöklete alatt Uzonyi Péter 57 éves hajduböszörményi születésű, debreczeni lakos bűnüggyét. — Uzonyi a hajduböszörményi rendőrségnél volt alkalmazva, mint rendőrségi iktató. Ebben a minőségében a rendőrkapitányság címére érkező engedélyezés iránt kérvényeket is kezelte, sőt a kérelmezők részére sokszor maga írta meg a folyamodványokat, a mely esetben a bélyeg illeték árát is átvette a folyamodóktól, azzal, hogy ő majd teljesen elintézi a dolgot. A bélyegilleték árát azonban elköltötte és régi folyamodványokról leszedett, használt bélyegeket ragasztott a kérvényekre. Eleinte simán ment a dolog, azonban a negyedik esetben észrevették a csalást s Uzonyit az állásától nyomban felfüggesztették s feljelentették a debreceni királyi törvényszéken, amely család büntette miatt heylezte vád alá. A bűnügy tárgyalása ma került a sor. Vádolt semmiféle enyhítő körülményt nem tudott fölhozni ment ségére. A bíróság Uzonyi Pétert 1 havi fogházra, 40 korona pénzbüntetésre és egy évi hivatalvesztésre ítélte. Az elítelt fellebbezett az ítélet ellen.

*Legjobb és legszebb
Czipők Daniel czipő
gyárában*
TELEFON 501
Teljesen Debreczen!
Piac-u. 49. postával szemben.

Jó rum Balassanál
Jó tea kapható
Jó tea sütemény Piacz, Szentanna sarok.

Butorvevők figyelmébe.
50%-os házbéremelés miatt kénytelen vagyok a raktáron lévő **Mahagoni, palizander ebédloket, hálósobákat** és mindenféle butorokat **bámulatos olcsó áron** eladni.
Meggyőződhet bárki, hogy mily **csoda olcsón** juthat most butorhoz.
Teljes menyasszonyi berendezések
→ mese olcsón. ←
Tisztelettel
FEHÉR J. butor nagyáruháza
Hunyadi-u. 17. sz. (Vasút közelében)

1910. d
Reg
A m
A sz
nem szól
hatatlana
az ember
maskodja
is ráadás
A tá
ben. A h
kiállni, m
berugott
hiába mo
táncoló p
gek is iz
egyre leg
rák mosc
sanként
terember
A ké
az urakat
col, aztán
lókhoz, k
Egy
aki csak
nem látta
ha minde
leányt, fé
pett kizá
Rész
szívében,
elragadta
szálljon.
ért is oda
szédbe e
molyan t
szemek, v
mely mo
hiuságán
még egy
Miko
kodik old
pipázó ö
— T
— K
— D
azt volna
jakabi kö
Lené
kai körül
füllében c
leány" és
a mai na
elszender
R
iparosok
lasztók
ként 2
3 pá
boz
6 pár
ban
12 pá
ban
Manik
min
Illatsz

Regény-csarnok. A nyomoruság iskolája.

(Folytatás.)

A szerény fiatal ember nagyot fúj, de nem szól semmit, ámbar mindegyre megfoghatatlanabb kezd neki lenni, honnan veszik az emberek azt a bátorságot, hogy így bizalmaskodjanak vele. Még ez a paraszt ember is ráadásul.

A tánc ezalatt tüzesen folyik az ebédlőben. A hőséget már az ebéd alatt alig lehet kiállni, most még nagyobb lesz. A mindenes berugott és egyre füti a nagy bolond kályhát, hiába mondják neki, hogy hagyja abba. A táncoló párok izzadnak a fal mellett ülő öregek is izzadnak. A nagy kövér vörös rák is egyre legyezi magát, a két fiatalabb vörös rák mosolyog és szintén legyezi magát. Lassanként majd minden jelenlevő megkapja a teremben azt a vörös rák színt.

A képviselő-jelölt igyekszik kielégíteni az urakat is, a hölgyeket is. Egy darabig táncol, aztán kimegy a pipázókhoz és politizálókhoz, később megint visszajön.

Egy szép sugár magas leányt pillant meg aki csaknem egyedül ül, félrehúzódva; még nem látta őt táncolni s úgy veszi észre, mint ha mindenki kerülné azt a szegény fiatal kis leányt, férfiak, nők, mintha e társaság közepett kizárva volna e társaságból.

Részvét és büszkeség támad föl az ifjú szívében, az a dac, mely oly számtalanszor elragadta, hogy a világ itéletével szembeálljon. Most is szembe száll vele. Csak azért is odamegy az elhagyatott leányhoz, beszédbe ereszkedik vele, táncra kéri föl. Komolyan tekintenek reá a szép nagy fekete szemek, valami csodáló, áhitatiso pillantással mely mosolyra készíti ugyan őt, de hízleleg hiúságának. Mikor helyére kis-rté a leányt még egy darabig ott maradt mellette.

Mikor tovább megy, az ex-kispap furakodik oldalához, ki az ajtóból nézte néhány pipázó öreg komposszeszorral a mulatságot.

— Tudod kivel táncoltál, Miklós?

— Kivel?

— Duszgadzag leány, milliomos leány, azt volna ám jó megkapni. Az egész szentjakabi közbirtokosság a zsebében van.

Lenézó mosoly játszadozik a Tátrai akai körül, hanem az a szó az egész estén a fülében cseng; „duszgadzag leány, milliomos leány” és mikor már álomra hajta a fejét s a mai nap csodálatos izgalmaitól elkábultva, elszenderedik, mag akkor is azt mormogja:

(Folyt. köv.)

Kereskedők,

iparosok, bankok figyelmébe. A választók hiteles névjegyzéke füzeteként 2 koronáért a városi nyomda irodájában kapható.

Tartozik

Főkönyveket
Naplókat
Pénztár könyveket
Folyó számla könyveket
minden
Segéd könyvet

Bankoknak, kereskedelmi és gyári irodák részére készit kiváló minőségben

Követel

Antalfy Ferencz

üzleti könyvgyára
Yonalozó intézete

Debreczen

Piacz u. 31.

Tekintse meg Gósi baba kirakatát Piac-utca 32.

(volt Szedlák-ház.)

TEGYEN

EGY RÁRTYÁRA

5 FILLÉR bélyeget

ÉS NYERHET

december 27-én 1 MILLIÓ KORONÁT

ha megrendel nálunk

Convertált Magy. Jelzalsorsjegyet

darabonként 40 havi K 5.10 részletre

" 34 " " 5.80 "

" 25 " " 7.30 "

Ezen sorsjegy évi 6 húzásban 1 millió, 500.000, 300.000 kor. fő- és számos nagy mellényereményre játszik és minden sorsjegyet okvetlen ki kell sorolni legalább is a 190 koronát érő legkisebb nyereményre. Bármely nyeremény már az első részlet befizetése után egészben a vevőt illeti. Ha tehát az első részletet póstaútványon vagy levélbélyegben megkapjuk, megküldjük a megvásárolt sorsjegy számát tartalmazó vételi okmányt, melynek alapján azonnal játékjogosult. A többi részlet befizetése minden postahivatalnál portómentes, mert megfelelő bef. lapokat is küldünk. A részletek kifizetése után az eredeti sorsjegy bármikor korábban is átvehető. Sorolási lapot havonta ingyen küldünk. Aki az első két részletet egyszerre küldi, annak a harmadikat elengedjük, miről nyugtát adunk. Áraink hatóságilag ellenőrzés mellett törvényesek. — Eladókat bárhol alkalmazzuk.

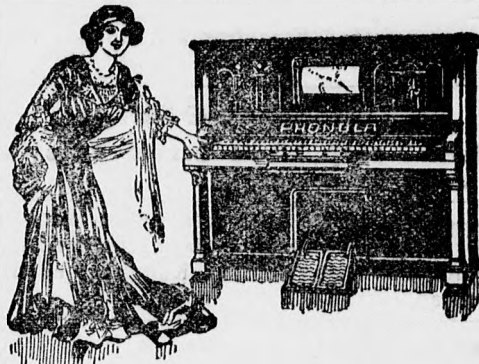
MAGYAR MERCURBANK R.-T., BUDAPEST

Ferencz József-tér 5. (Gresham-palota)

Solodant-Phonola

A lalhar, zongora birtokában, semmit sem lehet

PHONOLA nélkül!

Phonolával mindent!!

Kérjünk képes brosurát Phonola hangszerekről (átalakítható vagy szárnyakkal és zongorával egyesítve) ugymint a művészi tekercesek találmányról, valamint a Solodant-ról, a hangvem önműködő kiemeléséhez.

Előjtek készséggel a Phonola és planq-hézbán.

Ludwig Hopfeld A.-G. Wien, VI., Mariahilferstr. 5/7.

Raktár Bösendorfi zongora, képviselő Grottrian-Steinweg Nachf. Rönisch zongorák és más elő-ru gu gyártmányban.

Képviselő Budapest és környékére: Kohn Albert, Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 1.

Solodant-Phonola-zongora kézzel is játszható

Molnár Ferencz

Zádor Lajos útóda női divattermében
Debreczenben, Főter, városház-épület.

Alkalmi vásár

f. é. decz. 31-ig bezárólag előnyös, mérsékelt árakban. Csak is from divaloz kkek ugymint Costum posztók, valódi gyapju ruha és bluz szövetek, színes és fekete selymek.

Női és gyermek felöltők:

valódi szörme és plüss kabátok, boák és muffok, gyapju selyem és csipke blonok, színházi paletok és schállak.

Mult idénből visszamaradt felöltők fólárban áru-sittatnak ki.

Karácsonyi tanácsadó.

Mit vegyünk ajándéknak?

Hölgyek részére:

- 3 pár elegáns bőrkeztü igen szép dobozban **frt 3.80**
6 pár elegáns bőrkeztü igen szép dobozban sikpor tartó és keztü gombolóval **frt 7.50**
12 pár elegáns bőrkeztü igen szép dobozban tágitó sikporozó és gombolóval **frt 14.50**
Manikür és fésük készletek **2 frt-tól** feljebb minden árban.
Illatszerek nagy választékban.

Urak részére:

- 1 pár keztü **1 és 2 frt.**
1 pár erős kutya bőrkeztü **1 frt 60**
1 pár valódi szarvas bőrkeztü **2 frt.**
1 pár téli bélelt bőrkeztü **1 frt-tól** feljebb
Elegáns gummi és selyem nadrág tartók **70 kr-tól 4 frt-ig**
Amerikai harisnya tartó **50-től 1 frt 20-ig**

SCHÖN SÁNDOR

keztü, kötszer és orvosi műszertára
Debreczen, Piacz-utca 12. (Stenczinger-ház.)

Apró hirdetések.

Minden szó 5 fillér.

Betöltendő.

Óvadékkal pénzbeszedői vagy más megbízható állást keresek. Czim a kiadóban.

Keresek Szoboszlóról, Balmaz-Ujvárosról egy olyan megbízható embert, aki sok pénzt kereshet megbízásom folytán. Czim a kiadóba.

Ügyes varrónő házakhoz ajánlkozik. Varga-utca 11.

Adás-vétel.

Eladó 3 szép hizott sertés Bercsényi-utca 69. sz.

Bármily könyv beszerzése előtt feltétlenül keresse fel a Harmathy antiquariumot, Fűvészkert-u. 14. Könyvek fél áron! Arlap ingyen!

Őt is érdekli! Megérkeztek divat-, férfi- és nőfelöltők és télikabátok, legolcsóbban kaphatók heti vagy havi részletfizetésre, Kohn Hermann utóda **Zempliner** Arthur, Hatvan-u. 17. részlet nagyáruházában.

Nagyforgalmu állomáson egy bazár és trafik eladó öregség miatt. Czim a kiadóba meg tudható.

Legértékesebb ajándék egy szép könyv! Disművek, képes mese-könyvek, zsoltárok, imakönyvek, Emlék, képeslap bélyegalbumok gyönyörű díszkötésben bámulatos olcsón Harmathynál Fűvészkert-u. 14.

Ha olcsón akar ruházkodni úgy vásároljon **Schwarz Salamon** üzégénél Simonffy-utca 2. Váray mellett. Nagy választék mindenféle **ruhák, kabátok, kározetekben, kész ruhák, pongyolák, női kabátok, szőrme bókákban rendkívül olcsó árak. Czimre tessék ügyelni.**

Veszek mindenféle könyvet, képet, régiséget, régi használt levélkoverteket, Harmathy antiquarium, Fűvészkert-u. 14.

Ha nincs pénze és szüksége van, vászon asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tülkőr, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon.

Jóhál, Abony, Eötvös, Rákosi stb. művek fél áron. Ehrlich gy. gymód; Schidlöf német, francia, angol nyelvtan; Dóczy újabb német könyve már kaphatók Harmathynál, Fűvészkert-u. 14.

Ha alkalmas karácsonyi ajándékot olcsón akar beszerezni, nézze meg Schwartz pipás kirakatát a városházával szemben.

Üzlet áthelyezés miatt raktáromon levő összes gyermek játékok fel tte olcsón beszerezhetőek Schwarz M. L. Debreczen, Piac-u. 38.

Lakás.

Egy külön bejáratu butorozott szobát keresek azonnal. Czim a kiadóba!

Legújabb divatu női táskák érkeztek a Stern kefégyár városi raktárába.

Különbéle.

Szépen hímző hímzés, monogrammot elvállal. Czim a kiadóba.

Pörkölt kávé hűtőtegyességek. Bárkinék, bármily időszakban legkisebb mennyiségű kávé is megpergelek díjtalanul gázüzemű pergelőn Darvas Miksa kereskedése Teleky-utca sarok.

28 krajcárért fejfel férfi vagy női harisnyát **Benyáts Emil** villanyerőre berendezett harisnyagyára, Debreczen, Tisza-palota.

Levélbélyegek 18.000 különböző, valódiságáért jótállás. Pompás választékban kü d kívánatra gyűjtőknek 50-70% rabattal olcsóbban mint bármely katalógusban. **A. Weisz** Wien, I. Adlergasse 8.

Bosznay J. és Társa

Debreczen, Kossuth-utca 5.

divat és szőnyegáruházának Karácsonyi vására

ÓRIÁS FELTÜNÉST KELTI!

Szezáció számba mennek:

Tiszta gyapju 140 cm. széles „Panama” Kosztüm-kelme az őszi évadban ára frt. 4.50 most csak frt. 1.85
Tiszta gyapju 140 cm. széles „Homespun Cheviott” Kosztüm-kelme 12 divatos színben rendes ára frt. 4.75 most csak frt. 1.95
Tiszta gyapju 140 cm. széles Angol „Panama” Kosztüm-kelme 16 divatos színben az őszi évadban ára frt. 4.90 most csak frt. 2.35
Tiszta gyapju 140 cm. széles Angol „Homespun” Kosztüm-kelme 16 divatos pastel színben rendes ára frt. 4.90 most csak frt. 2.35

Az áruk minősége elsőrendű! Minták vidókra bérmentve.

Megállj!

Maradékok

uri és női ruha szövetekből, melyek a szezon alatt felhalmozódtak, még a készlet tartályon leszállított árban árusítom

Használja ki ezt a kedvezményes alkalmat és kérjen díjmentes hemintázást. Posztó szétküldési ház **Schmidt Ferencz** Jägerndorf 158 Osztrák-Szilézia.

Brüsszel 1910.

Grand Prix

Dr. Dralle Malattine

Eisórángu Szépség szer.

Zsirtalan!

Malattine-Börcrelm

Glycerin és méz-zselé. Nagyszerű hatású durva és felpattogzott bőrnek. Azonnal hatással van és a bőrt bársonyosává teszi. — Nélkülözhetetlen hegyi és tengeri utakon. Ibolya-tubusokban — 75 és 1.25.

Malattine-szappan

Glycerin és méz. A legenyhebb toaileto-szappan.

Malattine-puder

Glycerin és méz. Utólérhetően a napi használatra. — Láthatatlan.

Malattine-borbély szappan

Glycerin és méz. Különösen alkalmas önbereivalkozáshoz.

Gyár Ausztria-Magyarország részére: Bodenbach a. E. (Georg Dralle.)

Kitünő képviselők

keresteln k Debreczen részére provisióra egy elsőrangú kis gépgyár bevezette speciális gyártmányainak. A provisió elszámolás minden hónapban törtérik Szaktudás nem szükséges. Adatlatok bizonyítvány kkal német nyelven intézendők: W. P. 5797. jegy alatt Annoncen-Expedition Rudolf Mosse Wien, I.

Védjegy.

Jól jár, ha

tudomásul veszi, hogy újabban utánozzák

a valódi

PALMA-KAUCSUK-CZIPÓSÁROK

mindenütt ismeretes, jellegzetes dobozait. Az utánzott dobozokban természetesen csak kőzönéses gumisarkok vannak, jól tezi tehát, ha károsodását megőrzendő, a valódi **Palma-kaucsuk-czipósárok** minden dobozon látható

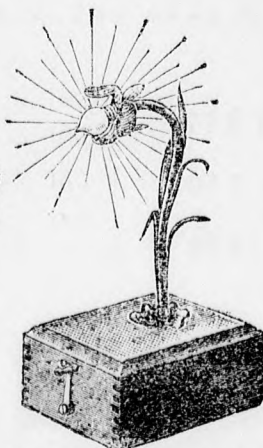
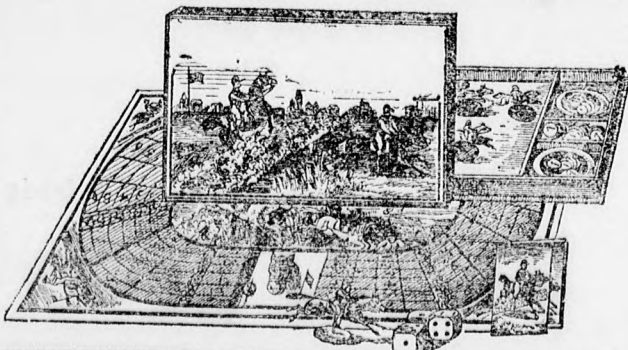
v djegyére ügyell!

Védjegy.

Tömegesen érkeznek már

a szebbnél-szebb

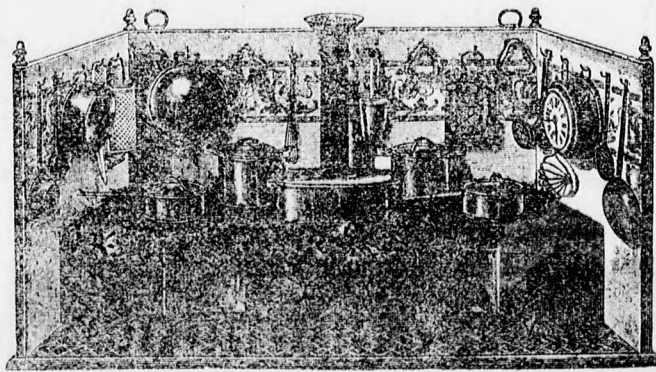
Karácsonyi ajándékok

Mentze Henrik

áruházában

Debreczen, Kossuth-utca 4. sz.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piac-utca 49 a főpostával szemben.